

List izhaja vsak petek

n velja za navadne naročnike s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za četrt leta 80 sold. — Kdor sam po-nj pošilja, plača 2 g. 50 s. Za ude kat.-pol. društva je naročnina določena v društv. pravilih. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. pri knjigarju Sohar-ju na Travniku.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravniku in sovredniku **Matiji Kravanja**-i v nunskih ulicah h števil. 386. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. — Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 s., če trikrat, 15 s.; za kolek vsakrat 30 s.

Kako krivične so oporeke današnjih brezvernežev zoper vero.

(Studija za misleče.)

(Konec; gl. 11. 5. in 9.)

So še drugi brezverneži, kateri hodijo svoja pota; vidi se v njihovem obnašanju nekaka odsevajoča resnost, ki izvira iz bistrejšega razuma in lastnega delovanja. Bodi si samo branje poganskih, in na te se opirajočih klasikov, ter zanimivo praktično modrovanje, bodi si strogo izsledovanje naravnih zakonov, ki jim zamori verski živelj, kateri se gotovo ne ohrani brez pomoči od zgoraj — za njo prositi pa jih je sram — in kateri živelj se tem raj zgubi, čim bolj samovoljno se prezira. Strokovnjaki v posameznih vednostih si potem zavoljo ošabnosti domišljujejo, da njih bistroum zapopade vesoljstvo in njegovo rednost, ozirajo se zaničljivo po vernikih in onih, ki učé in pripisujejo vse „Deo, gubernatori mundi.“ *)

Tudi v tem obziru ni vera nikakor hlimba za nevednost; marveč razum, veri poslušen, presega um ošabneža, ki ne priznava više avtoritete in kateri je točaj v vednem nemiru.

Saj v resnici, ako pogledamo in pomislimo začetek vesoljstva in naj natančnejši red velikanskih svetov, ne zadostuje nobeden sistemov popolnem: ne pové nam dostojnega niti razum, niti zgodovina, niti filozofija.

Ako človek pretresuje modrovanje od najstarejših poganških modroslovcev egiptovskih in joniških do najnovejših brezverskih, lahko v resnici reče: to je pravljica, to je domišljija. Vprašajmo naravoslovca, kaj pa je vsa narava, zlasti v pričetku, drugega nego nezapopadljiva skrivnost? Je li že kateri brezverski naravoslovec ali modrijan porazmodril, kaj je v bistvu, kje je začetek one moči, ki se po neznanih potih vije, ktera velikanske svetove giblje; one moči, po kateri vse rastlinstvo kali in vse lepša. Da, kje je začetek one moči v vsem organizmu, v nas, zunaj nas delajoče; one skrivne moči, ktera se ne najde, ako se išče, ktera se pokaže, ako na njo mislimo: bo mar kdo elektriciteto, galvanizem, magnetizem tajil, ker ga nobeden popolnem ne umeva? Kaj pa je vendar ona moč, ki se vije in živi v trohnenji, ki gasi in oživilja kakor plamteča luč in tli v zračji, v oserčji, poveršji zemlje, v valčkih rék, v globočini morja? Je li znan vir vsega tega brezvernežu? Vprašajmo ga: kaj pa je za onim zagrinjalom, s katerim naravne moči skrivajo človeštvu neznane skrivnosti? Skrije, zgubi naj se bistroum, modrovanje! Gotovo se ne motimo, ako iščemo vira vsega v vsegamogočnosti Božji in verujemo, da Bog, sicer izročivši naravnim zakonom natanko odločeno moč, ter odločivši vsakemu gotovo pot, vedno po neskončno modri previdnosti vesoljstvo vlada na človeku nezapopadljivi način,

Kakor v nravnem, tako se tudi v naravnem svetu nahajajo take nerazumljive in velikanske reči, da so se najučenejši možje, pri opazovanju od nekake svečanosti ginjeni, k Bogu zatekli, in popolnem so resnične besede: „Leves gustus in philosophia movere fortasse ad atheismum, sed pleniores haustus ad religionem reducere.“ *) Znal bi mi kdo ugovar-

*) Bogu, vladarju sveta.

*) Slab pokus modrovanja morda v brezverstvo zapelje, ali krepkeji dožirek iz njega k veri spreoberne.

jati: Vsa ta kratka, indirektna pobijanja brezverske svojeglavnosti so za brezverneže preslaba, ne dovolj prepričljiva; vernemu človeku pa še kaj tacega na misel ne pride.

Dragi! dobro vem, da te verstice bi tako malo ganile, preverile brezverneže, kakor malo nas verne njih oporeke mamijo ali vznemirjajo; pokazati sem pa hotel krivične oporeke današnjih brezvernežev zoper vero zaradi tega, da razvidimo, kdor noče verovati, terditi nepravo, verovati laž.

Ako se še tako piše zoper vero; ako se še tako goji brezverstvo na vseučiliščih: smemo vendar naravnost reči, da človeštvo še ni začelo zidati in ne bo nikdar sezidalo vsenaučilišča. Bodimo prepričani, da ne brezverska omika, ampak da vera kaže pravo pot resnicoljubnim!

Resnicoljub.

Dopisi.

Z Goriškega, 13. marca. (Nadalje in konec.) „Soča“ je zapečatila v 10. svojem listu polemiko z „Glasom“ na jako nečasten način; pokazala je, da časnikarske spodobnosti ne pozna, ali pa jo vedoma in hoté prezira. Človek, ki ne more svojih načel in svojega delovanja zagovarjati, nego z grehi (ako prav resničnimi) svojega nasprotnika in z oskrunjevanjem njegove časti in njegovega poštenja, stori najbolje, da molči, da se ne sili na javni oder. Kake dokaze je imela v vseh svojih opravičevanjih (!)? Te-le: laž je, nesramna laž, strast, obrekovanje, perfidija, klepetulja. Da s temi besedami nij nič dokazano, sama sebi ne zakriva.

Iz celega prepira se vidi sledeče:

a. da „Soča“ se boji razprav o principih; ako se tako prašanje spravi na dan, premeni ga v osebni prepir. Komur se zdi to neverjetno, naj prebere vodni članek v 1. l. „Glasovem“ in zadnjo besedo v 10. l. „Sočinem“ o tej stvari, pa bo imel črno na belem. „Glas“ je v onem listu povdarjal versko podlago v narodni politiki. To načelo nij bilo „Soči“ po volji; vendar se ga nij naravnost lotila, ampak spravila se je nad č. g. M. V., ki je bil pod dotičnim sestavkom podpisan.

b. da „Soča“ svoje čitatelje na tak način slepi ter zadržuje v temi, da bi laže gospodovala; navadnih fraz: vse za narod! vse za svobodo! ne bo imel nihče za jasen izraz kakega programa. Ali se pravi ljudem luč prižgati, ako se o težnjah in namerah poedinih strank tako govori, kakor dela „S.“ v vodnem članku 5. lista, kder govori o takem konservatizmu, kakor si ga je sama izmislila, in ga vendar podtika drugi stranki, ki hoče vedeti prav tako malo zanj, kakor „S.“?

c. da „S.“, ki se ponaša, da se bori za svobodo, svobodo z nogami tepta; naj kak njenih privržencev „Soči“ nasprotna načela za dobra spozna ter jih zagovarja, „S.“ ga z blatom okida, da ga nij več poznati. Zdi se, da „Soči“ je to najviša stopinja svobode, ako komu ne poje cepec okoli pleč. V deveti deželi je tudi tisti kriv laesae svobode, ki se strupenim jezikom v „urednikovi listnici“ jemlje veljavo onemu, ki se hoče po svoje gibati, ker taka polemika nij proti reči, ampak proti osobi.

d. da „Soči“ so tudi nemoralna sredstva dobra, kedar služijo njenemu namenu. Richelieu je rekel: „Dajte mi eno besedico, pisano od kakega človeka, in vam ga spravim na

vislice.“ „Soči“ zadostujejo pregrehe *enega človeka*, da je *celemu stanu* pripisuje. Ako gre za očrnenje kakega nji zoper-nega moža, se ji ne zdi potrebno ogibati se neresnice, kakor v dopisu „iz Gorice“ v 2. l. Pa kaj bi se kdo temu čudil, ko „S.“ naravnost piše: „videli smo pri nasprotnikih (ustavovercih), da jim je pomagalo, da so veliko, oestro in celo nesramno govorili, ker H-a so vergli z glasovi, če prav niso našli odmeva med ljudstvom;...; politika naša mora biti brez srca, drzna: tako moramo mi po nasprotniškem izgledu delati.“ V tem je „S.“ nasprotnikov pridna učenka.

c. da „S.“ v sili tudi „laže“, da je „lažnjivka“. En exemplum: v 2. l. je „S.“ nekaj trdila, „Gl.“ je tirjal dokazov, ktere je hotela „S.“ tudi dati, pa jih *nij imela*. Kaj dé? Marsikaj je res, si misli, kar se ne da dokazati. Finis. — Drug zgled: „S.“ pravi v 5. l., da je dobila dopis: „V Tominu, 12. jan.“ po pošti tominski; pri drugi priložnosti je uredništvo izreklo, da mu je oni dopis *osebno* nek neznan duhovnik izročil.“ (Gl. 7.) Oboje *nij res*, eno ali drugo, ali pa oboje je „laž.“! „S.“ drugim očita lažnjivost! Medice, cura te ipsum!

Prepir se je bil vnel zaradi načela: ali imamo biti *narodni na verski, ali na brezverski podlagi*? Kaj je odgovorila „S.“ na to? Direktno nič; indirektno pa: na brezverski podlagi. Zakaj? Naj poslušaj, kedor ima ušesa! — modrost Salomonovo to visoko presega. Zato, ker M. V. hoče imeti versko podlago, M. V. pa je „lažnjivec“ (?), torej tudi načela, ktera zagovarja, so lažnjiva, pogubljiva; huj! † † † —, quod demonstrandum erat. — Aristotel, Spinoza, Kant! snemite klobuk, pa poklonite se „Sočini“ logiki!

iz Renč, (Odgovor gg. dopisnikom a) z Bovškega, b) s Krasa, c) iz Tomina (?) v „listnicah“ 7. in 8. št. „Soče“ t. l.) Dolgo sem mislil, bi li hotel odgovarjati onim „S.“ dopisnikom i polniti predale „Glas“-u z nadaljno polemiko, kajti svest sem si, da vsi, še tako tehtni i veljavni razlogi, da „facta“ sama ne morejo več o nasprotnem prepričati „S.“ dopisnikov, katerim je že preveč strast vznemirala srce, ki so kedaj že prekoračili meje dostojnosti, ki nemajo več niti naj manjšega pravega slutja o mirni i trezni polemiki, ki navlašč prezirajo *reč* vsega našega [razgovarjanja, ter so se poprijeli samih *osebnosti*, posebno pa na mojo osebo nakopičili nezaslišanih psov. Navedeni razlogi bi mi bili že lahko zadostili, da bi se ne bojeval dalje s takimi ljudmi; tudi „G.“ čitatelji, nadejam se, bi me opravičili, ko bi strastnim, osebnim napadom nasproti položil svoje pero. Da bi pa vendar kedo ne mislil, da sem kriv onega očitanja i natolcevanja, hočem tem ljudem še danes, pa na kratko odgovoriti. Nikar pa naj kedo ne misli, da bom tu svoje „odpovedno pismo“ „Soči“ i druge dopise branil z razlogi; nikakor ne, saj mi do sedaj še nikdo pičice ni ovrget; ampak branil se bodem proti osebnim napadom z enakim orožjem, kakoršno rabi mojim nasprotnikom.

Ad a. Ti, eden mojih prijateljev d , mi očitaš, da nemam ljubezni, ker se z mojim duhovskim stanom ne vjemam „zabavljanje i prepiranje“. Ti, dvoživno, farizejsko plemo! mi govoriš o ljubezni? morda ne veš, da Te je razumelo občinstvo, da je ljubezen v Tvojih ustih le ironija? Poglej nekoliko se svojimi očali, ktere meni priporočaj, na svojo prošlost i sedanjost, morda boš s treznim očesom — priporočam Ti zato, da *vodo pij* — vendar le zapazil, kako čudna je bila dosedanja Tvoja krščanska ljubezen, o kateri vedó menda celó povedati zapisniki c. kr. okrožne sodnije v Gorici; prav Tvoja ljubezen Te je premestila v bovško Sibirijo — sit venia verbo. — Že same besede „ljubezen“ ne zlorabi i ne norčuj se z njo, ki je sam dejansko ne poznaš. „Soči“ pa čestitam, da si je vendar ohranila tako hrabrega branitelja in apostolja „ljubezni“.

Ad b. Kaj hočem pa odgovoriti „staremu znancu“? Slovenski ž njim govoriti i dokaze dajati mu ne smem, ker tega ne razume on, ki je moral zaradi preveč dvojč, pod kojih

težkim bremenom menda še sedaj kje v L. stoka, pre hitro učenje na klin obesiti; zelo nedelavno, prejšnjemu dosledno je menda tudi sedanje njegovo življenje. Njemu nasproti bi bili logični dokazi bob v steno; ohrnem se tedaj kar na občinstvo. Nikakor se ne sramujem izpovedati, da sem bil s početka „Glasov“ protivnik i sicer zato, ker sem se bal, da bo odvisen list i morda ne zadostno poudarjal zraven verskih tudi narodnostna načela; ali *prepričal* sem se, da temu ni tako, da je bil moj strah le prazen i moji pomisleki ničevi.

Iz tega pa še nikakor ne sledi, da sem prej „Sočino“ ravnanje v vsem odobral, kar kaže moje vedno zahtevanje, da se postavi „Soča“ na vérska tla. Moj namen je bil edino ta, da bi po svoji moči skušal združiti nastale stranke, da bi se ne cepile narodove moči, narod sam ne trpel škode; ali, ko so vse moje nade po vodi splavale i je moje posredovanje ostalo brez zaželenega vspeha zaradi trdovratnega „S.“ odhijanja mojih svetov, ni mi bilo več dvomiti, ktere stranke se hočem poprijeti, ali *zgolj narodne* „Sočine, ali *versko-narodne* „Glasove“, ki mi je bila spodila vso prejšnjo bojazen sè svojim možatim postopanjem.

Toliko v pojasnilo čitateljem, ki gotovo ne mislijo, kakor moj nasprotnik, da se kar tako skaka iz ednega ekstrema v drugi.

Ad c. Duhoven iz Tomina (?) še dalje kramari po svojem, hodi *okoli reči* vsega razgovarjanja, kakor mačka okoli vrele kaše, izogiba se predmeta, ter blodi, kakor mu narekava ona dvojica, ki ga je ujela v svoje zanjke, da tem lože pod njegovim imenom priobčuje dopise, ki omadežujejo „decorum“ vsakega duhovna. Dokler mi pa Vi brez ovinkov na moje izpovedi po raznih listih ne odgovorite, probatum manet, da slepe muhe lovite, se sami sè seboj prepirate i prazno slamo mlatite; tedaj padajo vse besede, ki je proti meni obračate, na Vas nazaj. Ergo, si tacuisses, „philosophus“ mansisses.

Ker moji nasprotniki, kakor se vidi, niso dobro čitali mojih dopisov, ali je pa v svoji zlobi po svojem obračajo, ponavljam tu na kratko, o čem se cela reč suče. Evo „casus belli“! 1.) Ali ni „Soča“ brezverska? 2.) Ker je ona hotela taka ostati, ni li bil moj izstop iz takega društva opravičen i nisem že, posebno po svojem stanu primoran, prisiljen bil, dati mu slovo, če nisem hotel še jaz povekšati ono pego, katero delata Vi dva na životu goriškega duhovstva? 3.) Če sem se že hotel kake politične stranke okleniti i v njenej sredini tudi na narodnem polju po svoji moči delati za narodov blagor, — kar mi bode menda tudi Vi blagodušno dovolili — ni li bil zopet opravičen moj pristop k versko-narodni stranki „Glasovi“, ki po mojem mnenji v vsem zadostuje narodnim težjem?

To je neki resumè vseh mojih dosedanjih dopisov; ko mi boste na te točke odgovarjali in ogibali se *osebnih* psov, imeli me boste vedno na svojem mestu i pripravljenega zagovarjati je „sine ira et studio“, dokler me o nasprotnem ne prepričate.

Marko Vales.

Ogled.

Avstrija. Danes je „oglednik“ prav mežalanaste volje, vse se v njem napinja in sili ga izreči, kar mu dušo teži; rekel bi, — kakor Lah pravi — „l'ira di Dio“ zoper volilno reformo, zoper centraliste, zoper oholo gospodujočo svojat, zoper vse in vsacega, ki so oni osodepolni načrt osnovali, pretresali, — sprejeli, ali — nočem pripraviti v zadrego g. državnega pravdnika, in pa tudi ni lepo se jeziti. Torej naj stisnem še enkrat pest v žepu in začnem mirno pripovedovati, kar mi je kri vznemirilo. *Sprejeta* je *volilna reforma* v zbornici poslancev! Ustavaško-centralistovska predrznost je prikipela do vrhunca; vkljub ogromni večini ljudstev avstrijskih, ktera so proti volilni preuredbi, proti direktnim volitvam, so si upali centralisti potrditi jo

sè samimi 120 glasovi tistega drž. zbora, v katerem je večina dežel nezastopana ali pa le na pol zastopana. Bilo je 6. marca, ko so prinesli vol. ref. na dnevni red. Glasoviti Herbst (nekdanji minister) je bil poročevalec ustavn. odseka, ki je bil črtež vol. ref. naprej pretresel. Dr. Herbst, ki je še pred 5 leti (okt. 1867) govoril proti direktnim volitvam, češ, da kratijo pravice deželnih zborov, H. je letos plašče že tako zasuknil po ustavovernem vetru, da je vol. ref. pogumno — stenam nasproti — zagovarjal; kajti opozicije ni bilo nikake. Poljaci so ušli iz zbornice, po tem ko je njihov voditelj Groholski, kakor že izprva v odseku, povedal, da poljska delegacija ima vol. ref. za prelomljenje ustave. Kar nas Goričane posebno veseli, je to, da jo je tudi g. Černe možko za Poljaki potegnil. Drugi poslanci primorski pa so se vedli tako-le: G. grof Coronini je ostal in glasoval za reformo; tržaških eden, Morpurgo, je glasoval proti, stari Paskotini pa za ref.; isterski Columbani je bil bolan, Vidulič glasoval za ref.; južnotiroljska 2 posl. sta ostala, pa glasovala proti ref. Naj sramotniše so se obnašali Dalmatinci; ne le, da so v zbornici ostali — glasovali so tudi — za volilno reformo! Za tega voljo so slovanski dalm. deželni poslanci vsi razkačeni in protestujejo zoper glasovanje svojih tovarušov na Dunaji, pa kaj, ko burokracija po drugi strani podpise za zaupnico nabira! Oj, korupcije dalmatinske! — Vsi načrti postav zadevajoči vol. ref. so tudi že v 3. branji sprejeti. Zdaj ne ostane več drugega, nego da tudi gosp. zbornica reformo sprejme. Da jo sprejme, je gotovo; ali bo pa kaj protestov, debate, izstopov, ni moč še vedeti. Slednjič pa bomo obračali oči edino le še na cesarja, čigar presvitlo osebo so centralisti uni dan v debato vlačili, in tako pokazali, da so še jako nezreli konstitucionalci, dasi si prisvojujejo monopol ustavnosti. — Zbornica poslancev se dela, kakor da bi jej nič mar ne bilo, da so Poljaci itd. izstopili, a mōra bornega števila 120 glasov, s katerimi je vol. ref. en bloc (brez razgovarjanja) sprejela, bode jo — nadejamo se — še velikokrat tlačila. — Govori se, da bo „drž. zbor“ še tje do poletja zboroval, in da kot unicum (nekaj edinega) o času svetovne razstave samega sebe razstavi. — Toda obrnimo se k vselejšim novicam.

Omenili smo pred blizo 6 meseci, da so v Pragi slovečega česk. narodnjaka, dež. posl. in časnikarja Skrejšovskega zaprli, ker je bil finančni urad zavohal, da se od njegovega časnika „Politik“-e in poprejšnje „Correspondenz“-e ni odrajovala štempeljina od inseratov (oznanil v oznanilku). To se je smatralo za goljufijo. Prav za prav pa sta bila zapor in pravda politična, ker se je hotela vlada močnega opozicijskega moža in časnika njegovega iznebiti. Strašan hrup so bili zagnali ustavaški listi, češ, da naj debelejša opp. riba je prišla v mrežo. Čez šest mesecev in pol je tekla preiskava in je bil Sk. v ječi; pretekli teden je bila v njegovi zadevi dolga konečna sodnijska obravnav; v saboto 8/3 so naznanili sodbo in — kaj se je pokazalo? Za nedolžnega je spoznan! To je strašen udarec z močnim cepcem po ustavaških glavah tik po rajskem zveličanju, v ktero so se bili ravno zazibali po sprejetji vol. reforme. — Nedolžen je tudi sè Skr. zaprti upravnik njegov, Ružička. — Državni pravdnik pa je zoper sodbo gledé Skr. in R. napovedal pritožbo na višo dež. sodnijo. — Zagovornika Skr. in R. sta prosila za izpust svojih klientov iz zapore proti primerni kavciji, a to se jima ni dovolilo. — Izid te pravde v Pragi moramo imeti za enega naj imenitnejših političnih dogodkov pretekl. tedna.

Vnanje države. Na Španjskem gre, kakor more in mora. Republika se ne more in noče utrditi. Od severja pritiskajo Karlisti proti Madridu; v Madridu se republikanci in radikalci nič kaj prav ne razumejo — vsak bi rad vladal —; vojaki gredó raji domu, ko da bi služili začasni vladi, ktera nima nikake veljave; po raznih deželah želijo

federativne republike in prav te dni so jo že razglasili za kratek čas v Barceloni, ker se je bil raznesel glas, da je ministerstvo v Madridu padlo; toda se je vse zopet z lepa poravnalo(?) — Namesti sedanjega državn. zbora (kōrtézov), bode se volil drug, ki bo imel oblast novo ustavo narediti. — Prejšnji kralj Amadej (zdaj vojvoda Aosta-ski) je že v Italiji; prišel je ravno kar v Turin.

Francoski narodni zbor obravnjuje črteže odbora trideseterih. Konec bo gotovo ta, da ne bodo sklepi ugajali ni monarhistom, ni republikancem, ampak samo — Thiers-u.

Domača novica.

(Umr!) je 8. t. m. (v Trstu, v bolnišnici) g. Anton Trevisan, duhovnik v pokoji v Ronkah.

Razne vesti.

— Društvo „Slovenija“ v Ljubljani je imelo 5. t. m. občen zbor. Seja je bila važna, ker se je obravnavalo, ali se imajo Slovenci začeti udeleževati v prihodnje volitev v mestni odbor. Sklenilo se je, da se imajo udeleževati. Volitve bodo prihodnji teden. Dr. Jan. Bleiweis je rekel, da on in njegovi prijatli ne prevzamejo candidature; dr. Costa je bil zoper udeležanje. — Kandidatje slovenski so bili že postavljeni; ali — poslušajte — kaj pravijo zadnje „Novice!“ Oni, ki so bili naj bolj zavzeti za volitev, so rekli, da ne sprejmejo candidature, in drugi že izvoljeni za kandidate — so se odpovedali! „Slovenija“ je po tem takem popustila delovanje za volitev v mestno starešinstvo. — Lepa tudi ta!

— Pri telegrafjskem vodstvu v Trstu se prične 1. aprila poduk v telegrafiji, ki bo trajal tri mesece. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 20. aprila.

— Banka „Slovenija“ je dobila dovoljenje, da sme tudi po Ogrskem podružnice imeti, ki se bodo vsled tega po vseh važnejših krajih ustanovile.

— Slovečemu vladiki Strossmayer-ju, vračujočemu se iz Italije je napravila madjaronska mladina v Pečuhu (kjer je moral prenočiti) „mačjo godbo“. Ta mladina je pač spes patriae (nada madjar-orszaga)!

— „Magjarska zveza“ (Magjar szövetség), je ime novemu magjarskemu društvu v Pešti, ktereга namen je, vse narode ogerske kraljevine pomadjariti; v diplomaciji, vojaščini, uradnih, šolah, v vsem javnem življenji — povsod se bo moralo le po magjarski občevati. Nar hujši magjarski zagriženci so na čelu tega društva. Veljavne može drugih narodov si mislijo s podkupovanjem pridobiti za svoje namene. — Magjarom in Nemcem je njihova oholost in strast res pamet zmešala, pa „kogar hoče Bog uničiti, oslepi ga!“

— V severno Ameriko se pripravlja mnogo Gorencev na odhod, in sicer v Minesoto, kjer je za misijonarja njih rojak preč. g. Pirc.

— Majhen potres se je slišal 12 t. m. okoli 9 1/2 zvečer v Trstu, v Gorici in v goriški okolici, tako v Renčah, v Solkanu, v spodnjih Berdih, v Furlaniji. Gibanje je šlo od jugo-izhoda.

— Kmetijski podučljivi govor v Rihenbergu bo 19. t. m. to je na sv. Jožefa praznik, popoldne po dokončani službi božji. Govoril bo g. prof. Povše 1.) o važnosti dobrih kleti in o skrbi za vino v kleti; 2.) o sredstvih za povzdigo sadjereje. Nadejamo se, da se bodo za vse dobro vneti lpavci v obilnem številu zanimivega in koristnega predavanja vdeležili.

Za nove zvonove na sv. Gori

so darovali:

Farmani v Plaveh 11 gold. 26¹/₂ kr. vikar 9 gold.; farmani in kurat na Otelci 26 gold.; farmani in vikar v Avčah 27 gold.; farmani in fajmošter v Breginju 12 gold. 10 kr.; farmani in fajmošter na Bukovem 15 gold.; farmani in vikar v Ligu nad Kanalom 60 gold. 54 kr.; Jern. Pipan iz Škrb. 2 gold.

Za spominek procesije na sv. Gori

je daroval č. g. Lovr. Rutar 10 gold.

Listek.

Nekaj o pričetku Slovanov.

Gotovo vsak rad sliši, od kod so njegovi prededje, in kaj so počenjali. Rajni *Pavel Jožef Šafarik* se je v tej reči naj bolj trudil, dokazati nam, da so naši nekdanji predniki uže v prestarih časih tu stanovali, kjer še zdaj stanujejo. Kdo ne pozna njegovih *slovanskih starožitnosti*? Žalibog, da je to njegovo delo le v češčini dobiti, in da je le še, kar jaz vem, v nemški jezik prestavljeno. Naši Slovenci bi gotovo to delo tudi radi v svojem jeziku prebirali. V gosp. Terstenjakovih preiskavah je tudi mnogo dobrega zerna, škoda le, da je odveč raztreseno, in da ni vse bolj vkup pospravljeno. Sploh, treba bi bilo, da bi kdo vse tu sem spadajoče pozbral, in o-belodanil. Toda, kar še ni, to utegne s časom priti.

Da Slovani niso še le v šestem stoletju v sedanje svoje dežele prišli, ampak da so od prestarih časov po deželah prebivali, kjer je še zdaj nahajamo, terdijo ne le slovanski učenjaki, ampak tudi pošteni, sicer nam ne ravno prijazni Nemci.

V dokaz tega hočem tu dragim bravcem podati, kar je sloveči Nemec *August Knobel* v svojem imenitnem delu: „Die Völkertafel der Genesis. Ethnographische Untersuchungen. Gießen. J. Ricker'sche Buchhandl. 1850. o prvem očaku vseh Slovanov pisal. On piše tako le:

1. Drugi Jafetov sin je *Magog*, in treba ga je iskati v severo-izhodu naše Evrope, vsled načela, po katerem se je Mojzes ravnal v naštevanju Noetovih otrok; ker smo pervega Jafetovega sina *Gomera* našli v ljudstvih po Evropinem severozapadu naseljenih. Ali v severo izhodu Evropinem nahajamo ljudstva slovanskega kolena, ki so skoro ves severo-izhod našega dela sveta v svoji lasti imela, ter se dotikala v severji s Fini i Litvani, v zapadu z Germani ali Nemci in Kelti, v jugu z Ilirci in Traki. Nahajamo pa Slované ondi tako nezmerno številne in prebivajoče v tako razširjenih pokrajinah, da se ne more reči, da bi se bili v še le poznejih časih v Evropo vrinili; da si po pravici terdimo, da so še le za Nemci, Kimeriji in Kelti svoje perve sedeže v Evropi posedli. Resnico tega spričuje lega od njih naseljenih dežel proti izhodu in značaj teh ljudstev, ki je z jutrovci veže. Zato pravim, da po vsi pravici terdimo, da mora drugi Jafetov sin, *Magog*, biti prvi oče vseh Slovanov. In to je, kar hočemo tu dokazati.

(Dalje pr.)

— *Listnica uredništva.* Gg. L. in V.: Prinesemo prihodnjič, kolikor bo mogoče. G. *dopisniku* iz K.: Za zdaj ne moremo sprejeti Vašega dopisa, ker se znabiti stvar po drugi poti poravna; drugoč, kakor bo kazalo. G. M. B.: Nam se zdi bolje, da Vašega dopisa za zdaj ne priobčimo, ker drugači bi nar brže še večja mržnja v soseski nastala.

PODDRUŽNICA

Eskomptne Banke Štajarske

V G O R I C I

eskomptuje menjice na vseh avstrijskih semnjiščih in vnanjih, in odstopa **nakaznice** za vsakošno semnjišče notranje in zunanje. —

Za vplačila v zlatu se dovoljujejo obresti po 4 % proti 30dnevni odpovedi.

Sprejemajo se **vplačila** ktereга koli zneska od 10 gold. naprej po 5 % na tekoči račun (conto corrente); dajajo se za-nje knjižice, in vsak znesek **se šteje za kapital od dneva, ko je bil vplačan.**

Izdavajo se **blagajnične nakaznice** donasajoče po 4 % obresti brez odpovedi in po 5 % z odpovedjo 10 dni.

Dajajo se **denarne pomoči** na vrednostne reči.

Kupujejo in prodajajo se vrednostne reči vsake sorte in se **jemljejo** na račun koga tretjega proti temu, da se plača kaj malega kavcije.